

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3535/2025
05.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владан Готовац, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2019/25 од 29.07.2025. године, у седници одржаној 05.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2019/25 од 29.07.2025. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2019/25 од 29.07.2025. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3038/21 од 17.03.2025. године у ставовима другом и трећем изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим је тужила тражила да се тужена обавезе да јој на име неисплаћене накнаде за прековремени рад за период од 01.05.2018. године до 31.12.2020. године исплати укупно 247.096,90 динара у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у ставу другом изреке првостепене пресуде, и одбија се захтев тужиље да се тужена обавезе да јој накнади трошкове парничног поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2019/25 од 29.07.2025. године, у делу става првог изреке којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3038/21 од 17.03.2025. године у ставу првим изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужила да туженој накнади трошкове целог поступка од 94.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3038/21 од 17.03.2025. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности Првог основног

суда у Београду за поступање у овом поступку. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име неисплаћене накнаде за прековремени рад за период од 01.05.2018. године до 31.12.2020. године исплати укупно 247.096,90 динара у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 237.240,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2019/25 од 29.07.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног стања, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе. Наиме, у конкретном случају предмет спора је захтев за накнаду штете на име неисплаћене накнаде за прековремени рад, па Врховни суд налази у овом спору има места одлучивању о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе и тумачења материјалног права, у погледу права професионалних припадника Војске Србије на новчану накнаду за прековремени рад и начина њеног остварења. Из тог разлога, на основу члана 404. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиља је у радном односу код тужене, на радном месту ... у Одељењу за ..., Војномедицински центар хитне помоћи ЦМВУ Београд и у утуженом периоду је остварила часове прековременог рада, за које јој тужена није исплатила увећану зараду, нити јој је омогућила да те сате искористи користећи слободне дане (што је утврђено из евиденције о присутности тужиље). Оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке је утврђено да је тужиља у остварила 586 сати прековременог рада, као и вредност неисплаћеног прековременог рада тужиље у утуженом периоду.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредби Закона о Војсци Србије, Правилника о платама професионалних припадника

Војске Србије и Закона о раду, усвојили тужбени захтев и тужену обавезали на исплату новчаних износа на име увећане зараде за прековремени рад у спорном периоду.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 85. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник Републике Србије“, број 116/07... и 94/19), прописано је да се, за часове ноћног рада, рада у дане празника који су законом одређени као нерадни дани и рада дужег од пуног радног времена из члана 83. истог закона, професионалном војном лицу увећава плата, а чланом 98. истог закона, прописано је да је професионално војно лице дужно да ради дуже од пуног радног времена кад потребе службе то захтевају, уз писмени налог надлежног старешине (став 1), с тим што такав прековремени рад не може да траје дуже од осам сати недељно нити дуже од четири сата дневно (став 2), изузев у случајевима предвиђеним у трећем ставу тог члана.

Одредбом члана 35. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије, поред осталог, прописано је: да професионалном припаднику Војске Србије за сваки сат који, по писаном налогу надлежног старешине, ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) припада сат и по слободно (став 1); да се прековремени рад тромесечно прерачунава у слободне сате које професионални припадник Војске Србије мора да искористи најкасније у року од шест месеци од протеча тромесечја у којем их је остварио (став 2); да се изузетно, професионалном припаднику Војске Србије који не може да искористи слободне сате због тога што природа послова радног места захтева тако обиман прековремени рад, може исплатити додатак за сваки сат прековременог рада који износи 26% вредности радног сата плате, уз претходно прибављену сагласност министра одбране (став 3); да професионалном припаднику Војске Србије који прековремено ради у случајевима прописаним чланом 83. став 1. и 2. Закона о Војсци Србије не припада увећање из члана 32. и 33. Правилника (ноћни рад и рад на дане празника који није радни дан) и из става 1. и 3. овог члана (став 4).

Дакле, за рад дужи од пуног радног времена (прековремени рад) из члана 98. став 1. наведеног закона, тужилца по правилу има право на слободне сате (сат ипо за сваки сат прековременог рада) а само изузетно, под условима из члана 35. став 3. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије, може се исплатити зарада увећана за 26% вредности радног сата плате.

Према одредбама чланова 141. и 142. Закона о Војсци Србије, о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије одлучује се у управном поступку. У првом степену, о праву тог лица одлучује старешина команде јединице или војне установе, а о жалби на решење донето у првом степену одлучује старешина војне јединице или установе који је непосредно претпостављени старешини који је донео ожалбено решење. Против одлуке у другом степену или у случају „ћутања администрације“, странка може да покрене управни спор.

Одредбом члана 52. став 3. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије прописано је да надлежни старешина решењем утврђује и додатке на плату (изузев додатка за ноћни рад и рад у дане празника који нису радни дани, а који

се остварује на основу радне листе), накнаду плате (изузев накнаде плате за време одсуства са рада на дан празника који је нерадни дан, а која се остварује на основу радне листе), отпремнини, јубиларној награди.

Из изложеног, по становишту Врховног суда следи да је за остварење права по основу прековременог рада тужиље било неопходно обраћање старешини војне јединице ради признавања и конкретизовања тог права - утврђивања права на слободне сате, као правила или права на исплату увећане плате, што је изузетак за који је потребно утврдити испуњеност предвиђених услова - немогућност коришћења слободних сати због обимности прековременог рада и постојање сагласности министра одбране за исплату прековременог рада. Све то утврђује надлежни старешина својим решењем донетим по правилима управног поступка, кроз први и други степен одлучивања, а судска контрола таквих одлука је прописана кроз управни спор.

Имајући у виду наведено, а у ситуацији када тужиља није подносила захтев надлежном старешини за признавање слободних сати на име прековременог рада или утврђење права на исплату увећане плате, нема основа за њено потраживање, које би јој било могуће досудити само по правилима о накнади штете, у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, због незаконитог или неправилног рада државног органа који јој није омогућио коришћење слободних сати признатих правноснажним решењем надлежног старешине, односно није извршио исплату новчаног износа утврђеног таквим решењем.

Како су преиначене нижестепене пресуде и одбијен тужбени захтев, то је одбијен захтев тужиље да се тужена обавезе да јој накнаде трошкове парничног поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије (у делу става првог изреке којим је потврђена првостепена пресуда у ставу првим изреке) у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Чланом 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан.

У конкретном случају решењем садржаним у ставу првом изреке првостепене пресуде, којим је одбијен је приговор апсолутне ненадлежности Првог основног суда у Београду за поступање у овом поступку, поступак се не окончава, па имајући у виду да је ревизија изјављена против одлуке којом се поступак правноснажно не окончава, то је Врховни суд нашао да ревизија није дозвољена, применом члана 420. став 1. ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији, па јој на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име: састава одговора на тужбу и два образложена поднеска по 13.500,00

5

динара, жалбе и ревизије по 27.000,00 динара, према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ових парничних радњи.

На члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртном изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић